

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2307

Vragen van het lid **Amhaouch** (CDA) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de onhoudbare situatie aangaande de cholera-epidemie in Jemen* (ingezonden 16 juni 2017).

Antwoord van Minister **Ploumen** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 5 juli 2017).

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de noodkreet van Oxfam en van Safe the Children aangaande de ernst van de cholera-epidemie in Jemen en de noodzaak om deze te bestrijden?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u de cijfers van Save the Children, dat 40% van de besmettingen kinderen jonger dan 15 jaar betreft, bevestigen?

Antwoord 2

De Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) verklaart dat 46% van de besmettingen kinderen betreft (18% betreft kinderen jonger dan 5 jaar).

Vraag 3

Bent u op de hoogte van de rapportage van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) over Jemen waarin o.a. wordt vastgesteld dat 300.000 mensen binnen 6 maanden geïnfecteerd kunnen worden?²

Antwoord 3

Ja. Het betreft een schatting op basis van het verloop van de tweede golf van epidemie vanaf eind april dit jaar.

¹ <https://www.oxfam.org/en/pressroom/pressreleases/2017-06-08/yemen-cholera-killing-one-person-nearly-every-hour>
en http://m.telegraaf.nl/buitenland/article/28313334/cholera-epidemie-in-jemen-steds-ernstiger?utm_source=t.co&utm_medium=referral&utm_campaign=twitterfeed&apw_campaign=bffff1fe64dd0a2dfbf0c3f0ae344f02

² <https://www.oxfam.org/en/pressroom/pressreleases/2017-06-08/yemen-cholera-killing-one-person-nearly-every-hour>

Vraag 4

Definieert u de situatie in Jemen, in het bijzonder de cholera epidemie, als een humanitaire crisis?

Antwoord 4

Ja. Ook voor de recente cholera-uitbraak was er al sprake van een humanitaire crisis in Jemen. Sinds juli 2015 is de situatie in Jemen door de VN gekwalificeerd als een humanitaire crisis van het hoogste niveau (Level 3 crisis). De cholera-epidemie treft de bevolking extra hard door deze omstandigheden.

Vraag 5

Welke hulpprogramma's heeft Nederland lopen in Jemen? Hebben deze specifiek betrekking op de bestrijding van cholera of zijn die meer algemeen van karakter?

Antwoord 5

Het kabinet draagt bij met humanitaire hulp en specifieke programma's op het gebied van drinkwater (via UNICEF en FAO), reproductieve gezondheid en vrede en veiligheid. De programma's voor humanitaire hulp, en in het bijzonder de programma's gericht op schoon en veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen, spelen in op de noodzaak om cholera te bestrijden. Nederland heeft voor een periode van 3 tot 6 maanden een expert op het gebied van water en sanitatie toegevoegd aan het team van de WHO.

Vraag 6

Save the Children stelt dat er 60 miljoen euro nodig is om de epidemie te bestrijden. Deelt u de mening dat dit het bedrag is dat nodig is?³

Antwoord 6

De complexiteit van de situatie maakt dat het lastig is om een exact bedrag goed te onderbouwen. Dat neemt niet weg dat duidelijk is dat extra inspanningen noodzakelijk zijn. Het door Save the Children genoemde bedrag is een ruwe schatting, in een immer veranderende, onveilige situatie veroorzaakt door het conflict.

Vraag 7

Hoe groot is het budget dat Nederland nu in Jemen besteedt aan de cholera epidemie? Wordt dit geld ook daadwerkelijk uitgegeven? Hoeveel is er al uitgegeven?

Antwoord 7

Er is geen specifiek budget toegekend aan de bestrijding van de cholera-epidemie. Het kabinet heeft in 2017 reeds EUR 20,4 miljoen aan ongeoormerkte bijdragen ter beschikking gesteld voor noodhulp aan Jemen via de Verenigde Naties. Daarnaast heeft UNICEF via de programma's van de ambassade een bijdrage van in totaal Euro 2,9 miljoen voor drinkwater en sanitaire voorzieningen ontvangen en draagt via deze voorzieningen ook bij aan het bestrijden van cholera.

Vraag 8

Gaat u partners aanspreken op aangegane verplichtingen aangaande hulp aan Jemen en in het bijzonder de bestrijding van de cholera-epidemie?

Antwoord 8

Ja, zo heeft de Minister van Buitenlandse Zaken op 26 juni een verklaring afgegeven met zijn Zweedse collega waarin zij de strijdende partijen oproepen de wapens neer te leggen en per direct humanitaire toegang mogelijk te maken. Zij riepen de landen op het geld dat zij toezegden tijdens de Jemen-conferentie op 25 april jl. in Geneve in te zetten ter bestrijding van het menselijk leed.

³ <http://www.emro.who.int/surveillance-forecasting-response/outbreaks/weekly-update-cholera-in-yemen-20-may-2017.html>

UNICEF en de WHO zijn overigens al zeer actief en hebben de hulp aan Jemen inmiddels opgeschaald.

Vraag 9

Tegen welke blokkades lopen Nederlandse hulpprogramma's aan in Jemen?

Antwoord 9

Vooral de onveilige situatie in Jemen vormt een belemmering voor het effectief verlenen van hulp. Daarnaast werken de strijdende partijen de hulpverlening tegen door onnodige administratieve en bureaucratische hindernissen op te werpen. Zonder die blokkades zouden hulporganisaties veel meer mensen kunnen bereiken.

Vraag 10

Welke NGO's en welke overige internationale partners, die iets kunnen betekenen inzake de bestrijding van de cholera-epidemie, zijn actief in Jemen?

Antwoord 10

UNICEF, WHO, UNDP, FAO, Social Fund for Development (SFD) en ICRC zijn actief in Jemen. Daarnaast zijn er diverse internationale en nationale NGO's actief waaronder Care International, Save the Children en Oxfam International.

Vraag 11

Ben u bekend met het Oxfam rapport Yemen on the brink of famine?⁴

Antwoord 11

Ja.

Vraag 12

Maken de aanbeveling uit dit rapport; zoals het heropenen van vredesbesprekingen, toegankelijkheid van de haven van Hodeidah en de verbeterde doorgang van humanitaire goederen en personen, al deel uit van bestaande hulp en diplomatieke inzet vanuit Nederland in Jemen?

Antwoord 12

Ja.

Vraag 13

Wat doet de EU ter bestrijding van de cholera epidemie in Jemen?

Antwoord 13

De EU heeft bijna EUR 4 mln. specifiek beschikbaar gesteld voor de bestrijding van de cholera-epidemie in Jemen.

Vraag 14

Wat doet de VN ter bestrijding van de cholera epidemie in Jemen?

Antwoord 14

Vooral WHO en UNICEF spelen een belangrijke rol bij de bestrijding van cholera in Jemen. WHO houdt zich onder andere bezig met voorlichting en preventie-activiteiten, monitoring van en rapportage over de situatie, het faciliteren van aanvoer van hulpgoederen en het opzetten van cholera-behandelingscentra.

Ook UNICEF draagt bij aan het opzetten van cholera-behandelingscentra en verstrekt daarnaast veilig drinkwater en voorlichting over bijvoorbeeld hygiëne.

⁴ https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/ib-yemen-fair-share-analysis-240417-en.pdf

Vraag 15

Bent u op de hoogte van de brief welke door 22 NGO's aan de Veiligheidsraad is gestuurd, waarin wordt opgeroepen dat het Verenigd Koninkrijk als penhouder voor Jemen meer actie moet ondernemen?⁵

Antwoord 15

Ja.

Vraag 16 en 17

Deelt u de oproep aan de VN-Veiligheidsraad en het Verenigd Koninkrijk in het bijzonder, zoals door de 22 NGO's gedaan in deze brief?

Gaat u uw Britse ambtsgenoot aanspreken op deze brief en verzoeken tot meer initiatief over te gaan?

Antwoord 16 en 17

Het kabinet deelt de mening van de 22 ngo's dat de Veiligheidsraad een actievere houding zal moeten aannemen om een politieke oplossing voor het conflict in Jemen te bewerkstelligen en de humanitaire crisis te verlichten. In deze context verwelkomt het kabinet de op 15 juni jl. door de Veiligheidsraad aangenomen presidentiële verklaring, waarin de door de ngo's naar voren gebrachte punten grotendeels zijn opgenomen. Het kabinet spreekt alle betrokken partijen, alsmede de bredere internationale gemeenschap aan om een oplossing voor de crisis in Jemen naderbij te brengen. Zo nam het kabinet in april het initiatief om Jemen tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 4 april jl. te agenderen en Raadsconclusies aan te nemen waarin de EU en haar lidstaten worden opgeroepen de diplomatieke inspanningen wat betreft Jemen te verhogen. Ook werd in de Mensenrechtenraad van maart jl. op initiatief van Nederland een EU-verklaring aangenomen waarin de punten van de 22 ngo's grotendeels terugkomen. Nederland onderhoudt nauw contact met het Verenigd Koninkrijk ten aanzien van Jemen, en zal deze contacten in de aanloop naar het lidmaatschap van de Veiligheidsraad in 2018 verder intensiveren.

Vraag 18

Kunt u zo spoedig mogelijk een oproep doen bij de VN om de cholera-epidemie actiever aan te pakken?

Antwoord 18

De cholera-epidemie wordt zeer actief aangepakt door de VN-organisaties ter plekke.

Vraag 19

Zou de bestrijding van deze epidemie een onderdeel van een gezamenlijke agenda van Italië en Nederland kunnen zijn als leden van de Veiligheidsraad in 2017–2018?

Antwoord 19

Het is vooral zaak de epidemie zo snel mogelijk aan te pakken en in te dammen. Dit kan niet wachten tot het lidmaatschap van Nederland van de Veiligheidsraad. Mede gezien de ernst van de cholera-epidemie, en de al desastreuze humanitaire situatie, heeft de Veiligheidsraad op 15 juni een presidentiële verklaring aangenomen. Hierin roept de Veiligheidsraad op tot het onmiddellijk mobiliseren van de toegezegde hulp tijdens de Jemen-conferentie in Genève van 25 april, en deze ook specifiek in te zetten om de cholera-epidemie te bestrijden.

Vraag 20

Is de veiligheidssituatie in Jemen toereikend om effectief hulp te verlenen?

Antwoord 20

De veiligheidssituatie is zonder meer problematisch maar humanitaire hulporganisaties slagen er desalniettemin in om hulp te verlenen.

⁵ <http://www.globalr2p.org/publications/490>

Vraag 21

Welke mogelijkheden ziet u om de invoerbepalingen voor medische hulpgoederen (tijdelijk) op te heffen?

Antwoord 21

Hoewel er net als bij de algemene hulpverlening sprake is van struikelblokken voert de VN humanitaire vluchten uit en is zij in staat om de benodigde medische hulpgoederen in te voeren. Het kabinet pleitte tijdens de Jemen-conferentie voor het openen van de vliegvelden van Sana'a en Aden voor commerciële vluchten, alsook voor het verbeteren van de toegang van goederen via de haven van Hodeidah.